

Nota de premsa
16 de febrer 2021

El Síndic celebra l'aprovació del Decret d'admissió d'alumnes com a instrument bàsic per lluitar contra la segregació escolar en el marc del Pacte

- **La seva aprovació estava pendent des de la publicació de l'informe contra la segregació escolar del 2008**
- **El nou decret incorpora les principals recomanacions fetes en el marc del Pacte i instruments que poden permetre fer un salt qualitatiu en la reducció dels nivells de segregació escolar els propers anys**

El Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges amb el suport de la majoria d'administracions locals de municipis de més de 10.000 habitants i d'agents de la comunitat educativa, tenia per objectiu situar la segregació escolar en el centre de l'agenda de la política educativa, ja que és un dels principals problemes que té el nostre sistema educatiu, i promoure consensos al voltant de les mesures que cal emprendre, amb el propòsit de facilitar-ne la implementació.

Ja des de l'any 2008, quan el Síndic de Greuges va presentar el primer informe extraordinari sobre la segregació escolar a Catalunya, aquesta institució va constatar que la manca de consensos en aquesta matèria havia bloquejat el desplegament de polítiques actives per combatre aquest fenomen. El cas més evident és que els instruments previstos en la Llei d'educació de Catalunya, aprovada l'any 2009, com ara la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives per centre o l'allargament de la vigència de la reserva de plaça fins a l'inici de curs, encara no s'han aplicat.

El Pacte contra la segregació escolar preveu 9 àmbits d'actuació, 30 actuacions i 189 mesures que han de ser implementades per les diferents entitats signatàries en el període 2019-2023. Una de les mesures més importants previstes és l'aprovació d'un nou decret d'admissió d'alumnat que reculli nous instruments per combatre la segregació escolar.

Principals novetats del nou decret

El nou decret aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya incorpora les principals recomanacions fetes en el marc dels treballs del Pacte contra la segregació escolar, i més concretament en el document "Propostes per a un nou decret i per a nous protocols d'actuació", presentat el propassat 4 de novembre de 2019.

El Síndic valora molt positivament el contingut del nou decret d'alumnat perquè aporta instruments suficients, si s'apliquen de manera adequada, per

fer un salt qualitatiu en la reducció dels nivells de segregació escolar del sistema els propers anys.

Els nous instruments són:

Millora dels nivells de detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques

- Ampliació dels supòsits per determinar la consideració de necessitats educatives específiques
- L'establiment d'un llindar de renda com a element central per determinar les necessitats educatives específiques.
- Creació d'unitats de detecció i prospectiva

Més garanties d'escolarització equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques

- L'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques per zona.
- Procediments separats d'admissió per alumnat ordinari i alumnat amb necessitats educatives específiques (segmentació del període de preinscripció)
- Reserva diferenciada (flexibilitat dels instruments)
- Allargament de la durada de la reserva fins a l'inici de curs

Mesures per promoure l'escolarització d'alumnat socialment afavorit en centres d'alta complexitat

- La creació d'oferta singular per a la desegregació de centres d'alta complexitat.
- La integració i el tancament de centres públics.

Evitació de la sobreoferta en la programació de l'oferta

- Estabilitat de l'oferta a canvi d'una programació inicial que eviti la sobreoferta
- No ampliació d'oferta amb places vacants a la zona
- Límits als increments i a les reduccions de ràtios per a la lluita contra la segregació escolar

Zones educatives heterogènies com a unitats de gestió del procés d'admissió d'alumnat

- La zona educativa com a unitat de planificació
- L'establiment de zones heterogènies

- La possibilitat d'establir instruments d'admissió per zona, com ara les portes obertes territorialitzades i l'admissió per zona (amb l'acord dels centres)
- Programació de l'oferta i reserva per zona (d'acord amb demanda potencial)

Gestió de la matrícula fora de termini

- Tancament de ràtios a l'inici de curs
- Criteris per a l'assignació de sol·licituds fora de termini
- Prohibició per escolaritzar matrícula fora de termini als centres amb elevada complexitat

Garanties de gratuïtat

- Criteri de gratuïtat de l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques amb els ajuts de l'Administració
- Ajuts econòmics a l'alumnat amb necessitats educatives específiques
- Criteris d'accessibilitat econòmica i no-exclusió
- Informació sobre el règim de pagament de les quotes
- Publicitat activa del finançament públic dels centres

Avaluació

- Escolarització equilibrada com a criteri de planificació
- Informes d'impacte
- Dades sobre la composició dels centres
- Anàlisi de la baixa demanda dels centres
- Informació actualitzada del procés d'admissió

Evolució de la segregació escolar a Catalunya els darrers 10 anys

Al llarg de la darrera dècada, els nivells de segregació escolar han tendit a disminuir, especialment des del curs 2018/2019, tot i que de manera poc significativa.

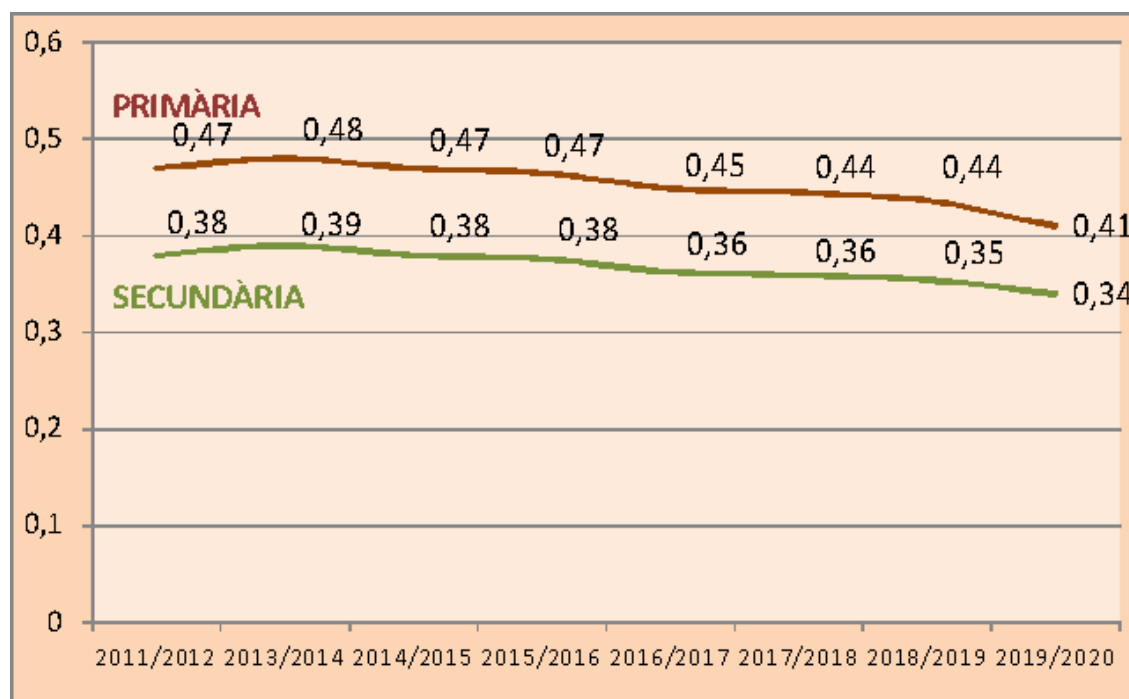
Per mesurar el nivell d'equitat en la distribució de l'alumnat estranger entre centres, s'ha adoptat l'índex de dissimilitud, que mesura la proporció d'alumnat que (hipotèticament) hauria de canviar d'escola per aconseguir una distribució perfectament igualitària (oscil·la entre 0 i 1, i la situació de perfecta igualtat és 0 i la de màxima desigualtat, 1). Un índex de dissimilitud del 0,5, per exemple, ens indica que, per aconseguir una distribució perfectament equitativa, el 50% d'alumnat hauria d'estar escolaritzat en altres centres.

L'anàlisi de l'evolució dels índexs de dissimilitud, recollida en la gràfic 1, conclou que, d'ençà del curs 2011/2012, tant a primària com a secundària, no s'han produït avenços gaire significatius en la lluita contra la segregació escolar

de l'alumnat estranger: mentre que el curs 2011/2012, per garantir una escolarització plenament equilibrada de l'alumnat estranger a primària, hauria calgut (hipotèticament) canviar de centre el 47% de l'alumnat, el curs 2019/2020 aquesta proporció se situa en el 41%. **En la darrera dècada, els nivells de segregació de l'alumnat estranger s'han reduït un 13% a primària i un 10% a secundària, especialment gràcies als bons resultats evolutius del darrer curs escolar.**

Amb aquest ritme de reducció, caldria destinar pràcticament dues dècades per assolir uns nivells baixos de segregació escolar a primària (per sota el 0,3).

Gràfic 1. Evolució de l'índex de segregació escolar a Catalunya (2011-2020)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

La segregació escolar a primària és més elevada que a secundària, en part, perquè hi ha una detecció més alta de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i, consegüentment també, una aplicació més alta de mesures d'escolarització equilibrada d'aquest alumnat. La taula 1 mostra que el curs 2019/2020 el 15% de l'alumnat a primària tenia necessitats educatives específiques, mentre que aquesta proporció és del 20% a secundària. A l'inici de l'etapa, les diferències encara són més significatives: 8,5% a P3 i 18,9% a secundària.

Precisament, la millora experimentada el darrer curs escolar pels nivells de segregació escolar s'explica en part per l'increment dels nivells de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques.

Taula 1. Evolució del percentatge d'alumnat amb necessitats educatives específiques (2015-2020)

Etapa	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Primària	6,6	11,4	10,2	11,2	15
Secundària	5,9	11,6	11,8	14,3	19,7
Etapa	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
P3	3,6	6,8	5,0	5,3	8,5
1r ESO	4,6	10,4	10,7	12,9	18,9

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Contacte de premsa
Judith Macaya – Marta Buil
premsa@sindic.cat – 935 538 453